

religijnego oraz honorowego krwiodawstwa. Kwestie te reguluje art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych („ustawa PIT”).

Rozwiązanie prawne wspierające przekazywanie darowizn istnieje. Warto jednak przyjrzeć się jego skuteczności i skali oddziaływania. Dla porównania zestawiliśmy dane dotyczące 2018 roku: środki zebrane podczas 27. Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy na przełomie 2018 i 2019 roku przekroczyły 175 mln zł, z kolei suma kwot darowizn rozliczonych w PIT za 2018 rok to 455 mln zł. Tę ostatnią wartość warto też porównać z sumą środków z 1% podatku za 2019 rok (na podstawie zeznań podatkowych składanych za 2018 roku). Okazuje się wówczas, że jest ona prawie dwukrotnie niższa od wpłat z 1%, które w zeznaniach podatkowych za 2018 rok wyniosły ponad 874 mln zł. Dane te pokazują także, że filantropia Polek i Polaków jest raczej „akcyjna”, a nie ma charakteru konsekwentnej postawy, w której wykorzystuje się różne dostępne metody i rozwiązania dla wspierania NGO.

Na pewno konieczna jest zmiana w postrzeganiu filantropii tak, aby postawa filantropijna stała się czymś naturalnym, tzn. aby każdy obywatel za naturalne uznawał przekazywanie wsparcia finansowego podmiotom społecznym na ważne dla tego obywatela cele, co oznacza, że postawy takiej nie będziemy utożsamiać ani z naiwnością, ani z cwaniactwem, ani z obciążeniem. Aby postawa filantropijna uznana została powszechnie za właściwą, potrzebne są działania w kilku obszarach i w różnych formach: od działań edukacyjnych, w tym także edukacja wśród organizacji III sektora, przez działania upowszechniające w formie kampanii społecznych, promocji dobrych praktyk aż po działania lobbujące na różnych szczeblach władzy służące zmianom regulacji prawnych.

W Forum Dobrego Prawa skoncentrowaliśmy się na jednym, wąskim aspekcie zagadnienia – wprowadzeniu rozwiązań prawno-podatkowych o charakterze ulgi podatkowej dla przekazujących darowizny, co ma być dodatkową zachętą i narzędziem w budowaniu pozytywnych postaw, o których mowa powyżej. Mimo, że jest to tylko niewielkie działanie w kierunku budowania tych postaw, ma ono ważny aspekt edukacyjny wskazujący, że przekazywanie darowizn jest popierane przez strukturę i mechanizmy prawne państwa, jak też, że każda darowizna, nawet niewielka, ma znaczenie – każdy może być filantropem, a podkreśleniem znaczenia jego aktywności w tym zakresie jest ulga podatkowa.

Co proponujemy? Wprowadzenie nowego rozwiązania w postaci ulgi podatkowej dla przekazujących darowiznę na realizację celów statutowych NGO. Każdy podatnik, który wpłaci na rachunek wybranej organizacji konkretną kwotę darowizny odzyska połowę tej sumy w ramach rozliczenia rocznego PIT. Ograniczeniem jest tutaj kwota odliczenia, które może rozliczyć, a jest nią wartość brutto minimalnego wynagrodzenia za pracę w danym roku kalendarzowym. Oznacza to, że chcemy pójść dalej niż pozwalają na to obecne rozwiązania i doprowadzić do sytuacji w której wpłacenie dowolnej kwoty darowizny dla NGO podlega „zwrotowi” w połowie wpłaconej kwoty. Jeżeli przekażesz 100,00 zł dla NGO, połowę tej kwoty „pokryje” państwo, poprzez obniżenie o ową połowę podatku dochodowego, który byłby należny. Inaczej mówiąc, struktury i mechanizmy prawne państwa wspierać będą Twoją aktywność i postawę.

Poniżej prezentujemy analizę społecznych skutków wprowadzenia tego rozwiązania, a także propozycję zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz uzasadnienie i skutki tych zmian. Zależy nam, aby opisany w materiale pomysł służył rozwojowi III sektora, przyczyniał się do rozwinięcia postaw filantropijnych, a jednocześnie umacniał zaufanie do organizacji oraz do państwa.